№ 68. Otrdeen, 21. junijâ. 1911.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu
samaksâ 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
par pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Ar ahrsemem:
par gadu . . . 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 2 „ 80 „
par 1/4 gadu . 1 „ 50 „
par 1 mehn. . — „ 60 „

Numurs maksâ 3 kap.

Pasta kaste № 17.

Jsnahk 3 reises nedelâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un sestdeenâ,
isnemot swehtku deenas.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

90. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

J. D. Riedel A.-G.

PEREAT

Droschakais
lihdseklis
wisadas sugas kustonu (insektu)
isnihzinaschanai.
Atsihts un isplatits wisâ
pasaulê.

London Berlin New-York.

No 1. julija

lihds gada beigâm „Latweeschu Awises“ makfâ ar peesuhtischanu pa pastu 1 rubli 60 kap., Jelgawâ sanemot 1 rubli 20 kap. — Zeen. pasta abonenteem luhdsam pee pastellejumu atjaunoschanas peesihmet abon. numuru.

Ekspedizija.

Muhsu dsejneeka Poruku Jahna iswadischana us pehdejo dusu

notikusi zeturtdeen 16. junijâ, Zehsis, no weetejâs sirmi-senâs Jahna basnizas us Lauzinu kapeem. Rigas latweeschu laikraksti sneedz jo plaschus aprakstus par paguruschâ dsejneeka behreem, no kureem saweem zeen. lasitajeem pasneedsam sekoscho.

16. junijâ, ap pulksten 10 preekschpusdeenâ, Dinaburgas stazijâ, Rigâ, bij redsama neparasti dsihwa kustiba un publikas wirmoschana. Ari wilzeens, kas pehz pulksten 10 noeet us Zehsim, bij neparasti pilns swinigas publikas. Redseja sewischki daudz pasihstamu latweeschu sejas, kâ ari daudz studentu sehru krahsâs, wiswairak no „Selonijas“ korporazijas. Aisbrauzejeem lihdsi bij leels daudzums wainagu, gan ari buketes, tâ ka sweschtauteeschi, latweeschu dsihwes notikumus nepahrsinadami, tihri isbrihnijuschees noraudsijâs us leelo pulku schahdu brauzeju un sinkahrigi apwaizajâs, kurp tee wisi tâ braukdami?

Tee bij Poruka pawaditaji wina pehdejâ gaitâ, steigdamees no Rigas us Zehsim, parahdit eezeenitajam un apdahwinatajam dsejneekam pehdejo godu, teikt winam sawus pehdejos atwadischanâs wahrdus, gan ari nonest mihkus sweizeenus no ziteem.

Zehsu basniza tehrpusês sehrâs: kanzele, ehrgelu koris u. t. t. apwilkti ar melnu segu. Poruks bijis Zehsu latweeschu draudses lozeklis. Zehsu draudse tad ari naw warejusi atturetees, sawam slawenajam lozeklim par godu basnizu peenahzigi puschkot wina pehdejâ goda deenâ. — Skaists swina schkirsts ar nelaika mirstigâm atleekam usstahdits starp pukem un salumeem altara preekschâ. Abâs pusês deg swezes un stahw studentu goda wakts. Schkirstam wisapkahrt daudz leelu un skaistu wainagu. Plaschais deewnams pilns pawaditaju.

Taisni pulksten 5 sahkas sehru deewkalpojums. Wispirms dseedataju koris noskandina lehni un sehri kahdu sihmigu dseesmu.

Jswadischanas zeremoniju isdarija weetejais mahzitajs Fedders basnizâ, pehz nodseedata kora un behru dseesmas: „Swehtigi tee aisgahjuschi“, mahzitajs runâ par nelaiki dsejneeku, kas ar sawu talantu, Deewa dahwanu, esot kalpojis Deewa gaismas mehrkeem. Esot tahdi latweeschu dsejneeki, kureem dahwanas gan esot, bet tee Deewam nekalpojot, un nelaikis pee teem nepeederejis. Krusts un deewanams allasch teekot peeminets wina dsejâ. Schis teeksmes us kristito basnizu nelaikis mantojis sawâ behrnibâ, no brahku draudses stingrâs religiositates. Poruku ar Zehsu draudsi saistijuschas ari zitas saites: winsch tur usaudsis, winsch tur tizis ari laulats ar sawu laulatu draudseni, kura tagad ar atstahtu meitinu sehrojas pehz wihra un tehwa. Ari tizibas leetâs nelaikis bijis loti juhtigs un apsinigs, kad mahzitajs usaizinajis winu nahkt pee deewgalda, nelaikis atwainojees ar to, ka winsch neesot zeenigs to sanemt un negahjis. Tagad nelaikis esot aisgahjis Deewa preekschâ, tauta un peederigee, radi un draugi sehrojot pehz wina, tatschu wina dseja palikschot, joprojam isplatidama gaismu. Pee basnizas sastahdas behru gahjeens, ta preekschgalâ ar sehru karogu eet korporazijas „Selonijas“ studenti, tad seko representanti no laikraksteem un beedribam, behru dalibneeku pee basnizas ir pahri par diwi tuhkstoschi, kas leelâ balâ seko lihdz kapsehtâ. Tur, pehz behru zeremonijas, pirmais puku wainagu noleek us kapa un runâ „Selonijas“ konwenta wahrdâ stud. Kazens. Atgreesees no ahrsemem, Poruks pahrgahjis Rigas politechnikâ un eestājies korporazijâ: „Selonija“. Nelaikis palizis arween ustizigs tâs dewisei: „Draugam un tehwijai.“ Nelaika wehleschanâs bijusi, lai wina studiju beedri to pawaditu us pehdejo dusu; scho usdewumu dsikâs sehrâs nu wini ispildot. Nelaika konsilistru wahrdâ sirsnigas ardeewas sauz pakal, noleekot wainagu us kapa, politechnikas dozents Birkhans. No Rigas Latweeschu Beebribas wainagu noleek us kapa grahmatwedis R. Baltgails, skolotajs Fr. Adamowitschs atwadas Literaturas Fonda wahrdâ, advokats Teikmanis — Derigu Grahmatu Nodalas wahrdâ, nolikdami wainagus. No korporazijas „Talawija“ runâ stud. Schulmans, zildinadams aisgahjuscho kâ dsejneeku. Garakâ runâ (wahzu walodâ) no nelaika kâ sawa brauga un audseknu atwadas politechnikas dozents H. von Westermans. Juhsmigos wahrdos winsch attehlo dsejneeka jaunibu, wina pirmos mehginajumus dsejâ (wahzu walodâ), wina attihstibas gahjeenu ahrsemês, atgreeschanos dsimtenê, peeweenoschanos „jaunajeem“, atdoschanos sawai latweeschu tautai. Poruks sawu garigo pasauli esot eeguwis no wahzu tautas, bet to, sawâ mahkslâ noskanotu, atdewis latweeschu tautai. Runatajs domâ, ka semes labklahjibas labâ, latweeschu un wahzeeschu kopdarbibu kulturelâ sinâ wajadsiga, weeni bez otreem Baltijâ neesot domajami.

No „Rigas Awises“ redakzijas runâ Janschewskis: Poruks galwenâ kahrtâ sahpju un zeeschanu dsejneeks. Wina dseja skan kâ weenweeniga leela sahpju un sehru simfonija; jautraki akordi tur tikai reti dsirdami. Wiswisadâs wariazijâs un daschados motiwos wina dsejâ atbalsojas zehlas, dsiki juhtigas sirds zeeschanu nopuhta. Tomehr, buhdams sahpju un zeeschanu dsejneeks, Poruks sawâ dsejâ nekad nekluhst par druhmu pesimistu ar saruhgtinatu prahtu un aptumschotu skatu, kas pasaulê redz tikai wisu launu, kas saudejis preeku par dsihwibu, patiku us dsihwi, zeribu us zilwekeem. Ne! Poruks sawâ dsejâ rahdijis latweescheem, ka sahpes un zeeschanas buhs panest, — panests bez ruhgtuma un naida, un tâ dewis peemehru, ka zilwekam jabuht stipram un labam. Winsch mahzijis skatitees us dsihwes likstam, us personiskâm, kâ ari us sabeedribas zeeschanam aisween no augstaka un plaschaka redzes stahwokla — ar gudra dsihwes filosofa noskaidrotu un meerigu skatu. Wina simpatiskai dsejai tadehl sewischka nosihme, leels eespaids pee latweeschu jaunâs paaudzes audsinaschanas, pee latweeschu nahkotnes zilweka rakstura isweidoschanas un stiprinaschanas. Poruks teescham brihnischks dsejneeks: pat dsihwê buhdams tik maigas, waretu teikt tihri mihkstas dabas zilweks, winsch tomehr spehjis sawâ dsejâ latweescheem radit leela un stipra rakstura idealu, kahdi raksturi katrai tautai wajadsigi, ja ta grib augt un leela kluht. Par pehdejam ardeewam no „Rigas Awises“ redakzijas runatajs atwedis roschu sweizeenu. (Noleek roschu wainagu).

„Latwijas“ redakzijas wahrdâ runaja Arturs Behrsinsch.

(Turpmak beigas).

Skolotaju pensiju kases leetâ

tagad, kur schis kases pahrwalditajs apbraukaja Baltijas pilsehtas, dodams paskaidrojumus kases leetâs, nahzis Jelgawâ klajâ, kambehl muhsu tautskolu inspektori pehrn tik wehlu sinoja skolotajeeem par scho kasi. Par to „Sadsihwe“ sino schahdi:

„Kahds no skolotajeem eedroschinajis eejautatees, kapehz wisa pensijas kases buhschana nahkusi wineem sinama tikai ap pehrnâ gada seemas swehtkeem. Waldes preekschneeks paskaidroja, ka pasinojumi par pensijas kasi peesuhtiti wiseem direktoreem jau wasaras widû ar luhgumu darit tos sinamus wiseem skolotajeem. Tautskolu inspektors Schatalows us to atsauzâs, ka winsch pasinojumu esot gan sanehwis, bet neesot is-

Pasparhne.

Sinisku sihkumi.

(Sakopojis stud. mech. A. L.)

Amerikas prese.

Lepni pazelâs pret bahli-silo debesi augstais seltitais kupols, apleets no Seemeļ-Amerikas wasaras saules degoscheem stareem. No plaschâ, ehnainâ marmora westibila lihdz pat tschetrpadsmitajam stahwam, kur neapklusdamas strahdâ drukajamâs maschinas, milsigais awises zeetoksnis leekâs it kâ pahrpildits ar energiju un spehku. Amerikas awises personalam, kursch druhsmejâs kâ bischu bars gar stropu, naw laika eewehrot dedsinoscho sauli. Sensaziju kahrais puhlis gaida baribu un redakzijâ teek ruhpigi apstrahdati masaki un leelaki deenas notikumi, lai apmeerinatu scho puhli.

Sensazija — tas ir wiss. Pastahwigâs dsihschanâs dehl pehz dolara amerikaneetis isleeto sawus pehdejos sisiskos un garigos spehkus, bet pahrpuhletajeem nerweem wajadsigas tauru skanas. Strahdneeks, kursch zauras deenas pawada maschinu ruhkonâ, weikalneeks, kura pastahweschana nereti atkarajâs no wismasakâs birschas kursa swahrstischanâs, amatneeks, kursch strahdâ pee atwehrtâm durwim un daschreis pat taisni us eelas, pat besdarbneeks, lai gan tahds loti reti sastopams Amerikâ, kursch wairs nemana eelu neizzeeschamo troksni — wisi schee laudis kriht pehz awises, lai pahrdsihwotu jaunu sensaziju un pakairinatu aissnauduschos nerwus. Wiss tas janem wehrâ, ja grib saprast, kadehl amerikanu awises mihl leetot tik stiprus isteizeenus.

Muhsu preekschâ atrodas Nujorkas awises pils. Diwdesmitdiwu stahwu ehka sneedzas 375 pehdu augstumâ. Pagrabâ atrodas drukajamâs maschinas, elektriskâ stazija un klehtis. Sche atrodas 15 drukajamâs maschinas, no kurâm katra maksâ 75,000 rubku un swer 160 tonnu. Weenâ stundâ tâs pagatawo 200,000 awises eksemplaru. Netahlu no tâm atrodas diwas weenpadsmit zilindru krahsu drukajamâs maschinas.

Marmora westibilâ atrodas sludinajumu peenemschanas nodala, waldes un kases istabas un birojs preeksch turisteem, kur katris preeksch aizzeloschanas war dabut taisnas sinas par Eiropas weesnizam. Nahkoschajos stahwos atrodas pasta nodala un leela biblioteka.

Diwpadsmitajâ stahwâ atrodas redakzija. No greesteem lihst maiga gaisma zaur krahsoto stiklu lampinam. Swaigas drukas smarscha, tschaklee lihdsstrahdneeki, rakstamo maschinu knakschkeschana, telegrafa kurjeru un pahrrakstitaju mehmâ parahdischanâs un pasuschana, — luhk, redakzijas istabas wispahrejais isskats. Wiss redakzijas personals atrodas sem galwenâ redaktora kontroles. Wina palihgi pahrrauga atsewischkas nodalas. Pilsehtas redaktora sinaschanâ atrodas apkahrtnes apgabals lihdz 200 kilometru attahlumâ; turklaht wehl pastahwigas nodalas ir swehtdeenas, ahrsemju un sporta sinu redaktoram.

14. stahwâ strahdâ 350 zilweku pee burtu likschanas, kuri aisnem 20,000 kwadratpehdu leelu weetu.

Wispahrigi nemot, awisei ir 2000 lihdsstrahdneeku un apkalpotaju, kuri dabon 4 lihdz 5 tuhkstoschi dolaru (8—10,000 rubku) nedelâ.

Ikdeenas isdod trihs rihta awises, peezi lihdz seschi wakara lapinas, sastahda swehtdeenas isdewumu; us wisu to ikdeenas iseet lihdz 900 tonnu papihra, kuri istaisa 17,878 angku juhdses garu papihra lenti 215 zollu platumâ.

Rihta awise sastahw weenigi no jaunâm sinam, kas salasitas pa wisu pasauli. Bez tam wehl teek islaistas daschadas lapeles. No tâm wakara isdewums ir wisgodigakais un wisapsinigaki sastahdits. Pehz tam nahk eksemplars tâ sauzamâs „Dseltenâs preses“. Tajâ naw wisai daudz jaunu sinu, bet tâs wisas stipri sapiparotas. Katrâ frahsê walda usbudinosch tonis. Eewadraksts teek rakstits par kaut kahdu kaujas tematu un tahdâ toni, ka lehttizigam zilwekam war isliktees, ka pasaule atrodas tuwu bojâ eeschanai waj wispahrejam karam.

Galwenais awises lihdsstrahdneeks ir reporteers, kursch ir daudz sapratigaks un isweizigaks par Eiropas reporteeri. Amerikas awises lihdsstrahdneekam ir atwehrti wisi zeli un, kursch grib nodotees politiskai darbibai, tam nepeezeeschami wajag iseet awischu skolu.

Propeleri jeb gaisa skruhwes kugneezibâ. Propeleri dsen ar leelu ahtrumu gaisa kugus un lidmaschinas. Propeleri ir tas pats, kas wehja dsirnawu spahrni, tikai ar preteju darbibu: pee dsirnawam wehjsch jeb gaisa strahwa greesch spahrnus un tee sawukahrt maschinu jeb dsirnawu ratus, bet pee gaisa kugeem motors jeb maschina greesch propelerus jeb spahrnus un tee, atsperdamees pret gaisu, dsen prom gaisa kugi. Ar propelereem jau isdariti mehginajumi dsiht seemâ pa sneegu kamanas un nupat isdariti mehginajumi isleetot propelerus ari kugneezibâ, kur kugi jeb laiwâ negrib waj newar eebuhwet twaika maschinu, bet kur weenigi pehz wajadsibas tad usliktu us kuga motoru ar propelereem. Pee Schoonwiles, Franzijâ, us Marnes-Senes kanala usstahdits us 38 metru garas un 5 metru platas pretschu laiwas 9 sirgu spehku motors ar propelereem 2½ metru zaurmehrâ. Mehginajums pilnigi isdewees. Tiklihdz motors sahzis strahdat un propeleri greestees, ari leelâ laiwa tuhlit sahkusi kustetees un lihdz ar spehka attihstibu motorâ un propeleru greeschanâs ahtrumu peenehmusi ari laiwa leelaku un arween leelaku ahtrumu. Tâ tad ir peerahdits, ka eespehjams laiwas dsiht ar gaisa propelereem un pee tam isrehkinats, ka tas ismaksaschot lehtak, nekâ lihdzschinejas metodes ar schleperu twaikoneem waj zilweku spehku.

fuhtijis skolotajeem zirkularu weenigi tapehz, ka negribejis kasei sist weltigu reklamu. Turpretim katram skolotajam, kuru tas satizis, winsch esot kasi eeteizis. Sche godatam inspektora kungam drusku mehle sameschgijàs. Leeta pateesibà bij tahda, ka katru skolotaju, kursch kases leetà eedroschinajàs pee wina greestees, tas isbahra, pat rupji israidija pa durwim ahrà. Pee tam, kà leekàs, Schatalowu sewischki kaitinaja tas apstahklis, ka par kasi rakstija un winu eeteiza latweeschu prese, kamehr tad, kad winsch 3—4 gadus atpakal par kasi bij rakstijis „Rischsk. Westn.", neweens skolotajs us to negreesa wehribu (droschi ween gan tapehz, ka muhsu skolotaji, isnemot daschus Jelgawas „pedagogus" un paschu Schatalowu, nelasa scho ihsto kreewu organu. Ref.) To war slehgt no ta, ka kahdam padomu prasitajam Schatalows bij usskleedsis: „Tagad, kur juhsu awises raksta, juhs bruhkat man wirsû, bet kad es 3—4 gadus atpakal taureju (грубилъ) „Rischsk. W—kâ", tad neweens pee manis nenahza."

Jelgawas rajona tautskolu inspektors naw gribejis „taisit reklamu" (!) kasei, ziti laikam nebuhs gribejuschi eetaisit winai kahdu robu, t. i. lai nebuhtu winai baudſ jaismaksà pensijas prasitajeem, tad pasinoja par to zik eespehjams wehlu, lai skolotaji newaretu wairs lahgi peeteiktees noliktà terminà par kases beedreem! Gan netizami, bet tà war spreest pehz Schatalowa isskaidrojuma. Dihwaini gan, ka tautskolotaju pats tuwakais preekschneeks, kuram katru reis jaredſ un jaaisstahw skolotaju intereses, usstahjas tàm taisni preti! Bet tà pee mums deemschehl baudſ leetàs eet.

No ahrsemèm.

Albanu prasijumi.

Kà jau pagahjuscho reisi redsejàm, tad dumpigee albani naw meerà ar sultana peedahwatam „schehlastibam". — Wini nenoleek eerotschus, bet usstahda pilnigi noteiktus prasijumus. Kà paschu galweno tee prasa, lai wineem nodroschina, ka winu prasibas ispildìs. Telegrafa agentura jau sinoja par schìm prasibam: Albaneem un albanu walodai weenlihdsigas teesibas ar turkeem un turku walodu. Schobeen agentura atkahrto scho prasibu sarakstu galigà formà. Redsams, ka albani sawà dsimtenê prasa sew pret turkeem pat daschas preekschrozibas, jaatsihst gan dabigas un pamatotas. Augstakôs amatôs Albanijà jaeezek personas, kuras prot albanu walodu un pasihst winu eeraschas un tikumus; wisos zitos amatos administrazijà, finantschu pahrwaldibà, teesà, schandarmerijà un polizijà drihkst buht tikai albani. Tahdas prasibas, kà albanu waloda skolà, teesàs u. t. t. ir weena no wispirmàm prasibam. Albani eet pat baudſ tahlak un prasa sawai dsimtenei autonomiju. Winu plaschakàs politiskàs prasibas: ka albani kara klausibu meera laikà drihkst ispildit paschi sawà dsimtenê, ka wisi eenahkumi, isnemot eenahkumus no pasta un telegrafa, muitas nodokkus un daschas spizielus nodokkus, paleek weetejàm wajadsibam. War wehrot, ka albani nestahw weeni. Masà Melnkalne, par spihti wiseem neitralitates apgalwojumeem, parahda albaneem leelaku draudsibu nekà tas parasts pee neitralàm walstim. Albanu atbalsta leetà wehl wisai sihmigi kahda no Wihnes issuhtita telegrama: Ofiziosà „W.-Allgem. Ztg." konstatejot, ka Melnkalnes noluhki ir meermihligi, bet notikumi Albanijà prasot, lai turku waldiba rihkojas ahtri un noteikti. Awise prasa pilnigu amnestiju un eeskata, ka tagadejais stahwoklis Albanijà naw zeeschams. — Ahrsemju laikrakstos schajàs deenàs lasijam kahdu ihsu atsihmejumu, ka albanu leetàs isbrauzis us leelwalstim Melnkalnes pilnwarneeks Miuskowitschs, kursch sawà zekojumà eegreesischotees ari Peterburgà. Albani prasa, lai wineem dod droschibu, ka turku waldiba ispildìs un iswedìs dsihwê sen folitàs reformas un brihwibas. Lai usstahditu schahdu prasibu, wajag jau buht droschibai, ka tàs ispildischana panahkama. Rahdas pehz azumirkla apstahkleem, ka albaneem schahda droschiba ari ahrpus winu dsimtenes. Tur tomehr tikai weena daka. Dsimtenes mihlestibu, sawa zilweka zeenibu un teesibu apsinu albanôs naw warejis isdsehst ari ilgais wehrdsibas juhgs.

Par slahwu-wahzeeschu islihgschanu Austrijà

sahk runat tureenes wahzu prese. Par scho jautajumu bij eeweetots kahds raksts awisê „Frankf. Ztg.", kuru wisas awises atstahsta ar peekrischanu. Minetà rakstà nu eeteikta wahzeeschu beedroschanàs ar slahweem. Awise apleezina, ka tschechi usskatot baronu Gautschu par sawu sabeedroto un tadehl Gautscha nodoms, bibinat koalazijas ministriju, wareschot tikt iswests ar sekmem, ja wahzeeschi un tschechi sapratischot tagadejos apstahkkus. Eewehrojot kreewu nazionalisma augschanu, wajagot paschu wahzeeschu interesês tagad us to zenstees, dabut slahwu tautas wahzeeschu pusê un nedsiht winas kreewu apkampeenos, kuri winàm gan raba pehz tautibas, bet kulturas sinà pilnigi sweschi.

* * *

Londonà, 29. (16.) junijà. Pee Spa pilsehtas Belgijà kahds automobils usbrauza wirsû palkawneekam Junghesbendam, pee kam winam pahrlausa abas kahjas. Junghesbends pasihstams zaur to, ka wadija angku ekspediziju us Tibetu.

Briselê, 28. (15.) junijà. Nahkoschà sestdeenà atklahs starptautiskai tirdsneezibai ari Kongo walsts otro treschdaku, kura ir Kongo walsts wehrtigakà daka.

Budapeschtà, 28. (15.) junijà. Departaments peenehma likumprojektu, kas aisleedſ industrijas apgabalos nakts darbus.

Amsterdamà, 29. (16.) junijà. Streikojoschee ostas strahdneeki terorisê tos strahdneekus, kuri strahdà, wajà winu seewas un behrnus un eesit logus kugineeku prowisiju tirgotawam.

Atenàs, 29. (16.) junijà. Greekijas kronprinzis Konstantins no jauna eezelts par Greekijas armijas generalinspektoru.

Arweenu peeaugoschais peeprasijuma daudsums pehz scheem papirosseem leezina par winu augsto labumu.

„Riga" 5 gab. 3 kap. 10 gab. 6 kap. 25 gab. 15 kap.

Sargajatees no wiltojumeem!
Peeprasseet **ihstos papirosus „Riga"**
tikai no **A. S. Maikapar** fabr. Rigà.

Tabrisà, 29. (16.) junijà. No Dschulfas sche atweda partiju slinschu un patronu, kuri doti no kreewu waldibas.

Tirnowo, 29. (16.) junijà. Turpinàs debates par konstituzijas rewisiju.

Konstantinopole, 29. (16.) junijà. Dehl turku kara spehka sakauschanas Arabijà pee Asiras us tureeni suhtis jaunus papildu pulkus. Kara spehku, kas bij us Kosowas lauka, suhtìs us Mitrowizu.

Waschingtonà, 29. (16.) junijà. Angku-amerikanu schkihreju teesas lihgumu usskata par noslehgtu.

No eekschsemèm.

Semstu 50 gadu jubileja.

Maskawas gubernas semstes walde pasino wisàm semstem winas isstrahdatu planu par semstu 50 gadu jubilejas swineschanu 1914. gadà. Maskawas semste zek preekschà sarihkot 1914. g. Maskawà wisas Kreewijas semstu isstahdi un isdot wehsturisku pahrskatu par semstu darbibu 50 gadu laikà. Lai to realisetu, Maskawas semste atsihst par wajadsigu noturet semstu preekschstahwju sapulzi.

Ugunsgrehku rekords.

Katru pawasari un wasaru Eekschkreewijà, kur ehkas sahdschàs un meestos leelako teesu no koka un ar salmu jumteem, noteek tihri neapsinamà daudsumà ugunsgrehki, tà kà katru wasaru laikraksteem nahkàs par tà saukto „ugunsgrehku sesonu" eerihkot ihpaschu nodaku beescho ugunsgrehku atsihmeschanai. Ari schogad kreewu laikraksti ikdeenas sneedſ sinas par leeleem ugunsgrehkeem; protams, ka par milsigo skaitu masaku un masu ugunsgrehku nemaſ neteek laikrakstos sinots. Kà leekàs, tad rekordu ugunsgrehku sinà schogad gan laikam sasneegusi Ufas guberna. Tur weena mehnescha laikà — no 15. aprila lihdſ 15. maijam — ugunsgrehki nodarijuschi schahdu postu: Ufas aprinkî nodeguschas 435 mahjas 298,548 rbl. wehrtibà; Menselinas aprinkî — 206 mahjas 83,568 rbl. wehrtibà, Birskas aprinkî — 216 mahjas 152,653 rbl. wehrtibà, Belebajas aprinkî — 476 mahjas 263,557 rbl. wehrtibà, Sterlitamadas aprinkî — 244 mahjas 246,003 rbl. wehrtibà un Slatoustas aprinkî 148 mahjas 101,035 rbl. wehrtibà. Tà tad weenà paschà gubernà un weena mehnescha laikà nodeguschas **1,725** mahjas, wehrtibà **1,145,450 rbl.**

Bes tam zitàs gubernàs, kà „Birsch. W." sino, zaur ugunsgrehkeem nupat wehl nodariti schahdi saudejumi: Pehz 25. maija weenas nedelas laikà nodeguschas 389 semneeku mahjas, pee kam sadedsis ari wiss dsihws un nedsihws inwentars lihdſ ar labibu; tahlak nodeguschi taî paschà nedelà 507 nami pilsehtàs.

Eewehrojama „pasascheere".

Daschreis pa Kreewijas dselszeleem war braukt deesgan ahtri un brauzejeem teek parahdita koti leela laipniba: pastahwigi ruhpejas, waj esat dsihwi, waj weseli; tiklihdſ jabrauz garam kahdai stazijai, tulin suhta telegramu, kà labi esat braukuschi u. t. t. Tas naw kails apgalwojums. Te buhs peemehrs, — gadijums, kuru atstahsta „S. Sl." Pa Samaras-Slatoustas dselszeku nesen braukusi . . . gows. Weenkahrscha gows, bet wina eegumusi leelaku nosihmi ar to, ka patlaban palikusi par kahda augstaka eerehdna ihpaschumu. Tadehl pa wisu zeku no Buguruslanas lihdſ Samarai — winai parahdita leelakà ruhpiba. Tikko eewehrojamà pasascheere eenehmusi winai sagatawoto wagonu, dselszeka preekschneeks issuhtijis telegramas pa wisàm stazijam, lai ruhpejas par gows laimigu braukschanu. Buguruslanà gows wagons peeahkets pee ahtrwilzeena, tà ka par braukschanas gausumu tai naw bijis ko suhdsetees. Kinalas stazijà to apmekleja pats stazijas preekschneeks Zapows, apprasijàs par weselibu un sinoja ar telegramu dselszeka preekschneekam: „Gows ar wilzeenu № 991 laimigi un laikà aisbrauza no stazijas. — Zapows." Un kad pasascheere Samarà iskahpa no wagona, daudsi no teem, kam jabrauz peesmakuschos, putekkainos wagonos sem kontroleeru un staziju preekschneeku laipnibas, ar skaudibu noluhkojàs us laimigo brauzeju, kurai parahdija tikdaudſ zeenibas un laipnibas.

Peterburga. Swariga ministru padomes sehde esot sagaidama 4. julijà. Us winu eeradischotees ari pats preekschneeks Stolipins. Leeta grosotees ap swarigeem eekschejàs politikas jautajumeem, pee kam Stolipins nahkschot klajà ar preekschlikumeem, kuri iseet us nazionalistiskàs politikas stiprinaschanu. Pee tam esot sagaidama stipra usstahschanàs no finantschu ministra puses pret Stolipina nodomeem. Japeesihmè, ka par stipràm domu starpibam starp Stolipinu un Kokowzewu awises runà jau sen. Tàpat ari zirkulè baumas par sagaidameem konflikteem starp Sableru un Stolipinu.

— 16. junijà. Juhras ministra deenas pawehle. Schodeen, 1911. gada 16. junijà, ir nolaists uhdenî jauns milsu kugis „Sewastopol". Tas ir us Wina Majestates Wisaugstako gribu atdsimstoschàs kara flotes pirmais kugis. Ar kuga nosaukumu saistàs katra kreewa dsirdei dahrgas atminas par waronigo Sewastopoles zeetokschna aisstahweschanu zaur muhsu slaweno armiju un floti Krimas kara laikà un par Kreewijas juhrneeku warondarbeem us brunu kuga „Sewastopol" pee Port-Arturas. Gruhtas pahrbaudischanas laikà muhsu waroni ir israhdijuschi nesatrizinamu stingribu pee peenahkuma ispildischanas. Schi sajuhta ir kihla par muhsu leelàs tehwijas flotes atdsimschanu. Wisi lihdſ schim us tehwijas altara nestee upuri weizinàs tikai Kreewijas slawu. Apsweikdams Baltijas floti ar jauno kugi, turu par sawu peenahkumu atgahdinat Deewa meerà dusoschà nelaika Aleksandra III. nowehlejumu, isteiktu pee Melnjuhras flotes atjaunoschanas: spehks tizibai, ustiziba tronim un slawa tehwsemei. Lai bijuscho juhrneeku slawa kopà ar jauno „Sewastopoli" muhs apstaro ar wehleschanos, attaisnot to wehleschanos un zeribas, kahdas us mums leek muhsu Kungs un Keisars un tehwseme. Us to lai mums palihdſ Deews!

— Nelaimes gadijums pee brunu kuga „Sewastopol" nolaischanas uhdenî notizis ar strahdneeku Leonowu, kuram kahds koka gabals tik stipri eesitis pa galwu, ka eewainotais, aisswests us slimnizu, nomiris.

Jahnischke (Kaunas guberna) 18. maijà bija kahdà koti wezas sehtas ruhmê eelikts ar petroleju aplaistitàs, ahtri aisdedsinamàs weetàs uguns deglis, kas jau sahka kuhpet, bet tuwumà atrodoschees zilweki uguni apdsehsa. Wehlak taî paschà deenà sahka atkal zita weza stedele degt. Uguns pahrgahja us zitàm ehkam un schinî reisà nodega 4 ehkas. 23. maijà iszehlàs 18. maijà aisdedsinatàs, bet apdsehstàs wezàs ehkas tuwumà atkal uguns. Schinî reisà uguns, stipram wehjam puhschot, ahtri isplatijàs leelà plaschumà un nopostiju gandrihſ trescho daku meestina — wairak kà 160 ehku. Leela skahde notika pee mantam, kuras, neapdroschinatas no degoschàm ehkam isglahbtas, atradàs gan us eelam, gan dahrsos, tomehr sadega. Nodega stipri nami. to starpà ari leischu beedribas nams. Swehtdeen, 5. junijà, sahka atkal zità stuhrî degt. Par laimi schinî reisà nodega tikai 3 ehkas, Domà, ka ari schinî reisà uguns peelikta. Zerams, ka polizija darìs wisu, lai waretu laundarus atrast un tee tad dabuhtu pelnito sodu. (T.)

Archangelà, 16. junijà. Us krona transporta kuga „Bakan" useeti leeli noblehdijumi. Matroschi nosaguschi kuga peederumus par kahdeem 15,000 r. Runà, ka us tureeni isbraukschot no Peterburgas kara ismekleschanas teesnesis.

— Apsardsibas kuga „Bakan" mitschmanis fon Sons Jokangà bes kahda eemesla noschahwa us weetas ar peezeem schahweenem no braunina Lapsemeeti Matrechinu, 53 gadus wezu un meiteni Titowu, 5 gadus wezu. Fon Sons arestets.

Tiflisà, 16. junijà. Naktî dsenajot laupitajus Telawskas aprinkî nogalinati apakschleitnants Palmows un uradniks Sanakojews.

Widseme.

Riga. Juhrleetu ministrija apstellejusi Langes un dehla kugu buhwetawà apakschuhdens laiwu glahbschanas kugi. Tas buhschot 2000 reg.-tonnu leels un ismaksaschot 1,480,000 rbl. Schis esot pirmais tahds Kreewijà taisams kugis.

— Rigas telefona sabeedriba nodomajusi saweenot Rigu ar Poneweschu, eerihkojot us tureeni telefonu. Schim nodomam sabeedriba luhgusi waldibas pabalstu, usnemotees pusi no wajadsigeem isdewumeem. Tahdu paschu pabalstu no waldibas telefona sabeedriba luhgusi telefona eerihkoschanai no Rigas us Leepaju. Telefonam us Stukmaneem un Krustapili sabeedriba luhgusi atkaut dselszeka telegrafa stabus, bet luhgums tizis atraidits un tapehz winai jarok paschai sawi stabi.

— Rigas dselszeka tiltu patlaban sahk pahrkrahsot un islabot.

— Krauklis ekspropriatora lomà. „Risch. Westn." pastahsta schahdu jozigu gadijumu: Parka eelà, kahdà dsihwoklî 15. junijà gluschi nejauschi pa waleju logu eelaidees leels melns krauklis: Tas neka nebaidijees un droschi lehzis tikai dsihwokka saimneezei tuwaku. Saimneeze un winas meita, jauna jaunkundse, newarejuschas ween isbrihnetees par tahdu gadijumu un sahkuschas ar neluhgto weesi mihlinatees, preezadamàs par wina skaistajàm tumschsilajàm azim un koschajàm melnajàm spalwam. Tad pat eenahkusi kahda pasihstama dahma. Eeraudsidama kraukli, ta teikusi: „Nupeeraugeet tikai, kà winsch jums kautko neaisnes projam!" Ne-

pabeigusi ta wehl ussahkta teikuma, kad krauklis uslehzis uf tualetes un pakehris selta gredsenu, lai ar to laistos pa logu lauka. Logu aiswehruschi ahtri ween zeeti, bet atnemt krauklim pakampto gredsenu negahjis wis tik weegli. Krauklis ir nedomajis peelautees. Redsedams tomehr, ka ar wisu gredsenu nebuhs eespehjams aislaistees, spalwainais blehdis uslaidees uf skapja un mehginajis gredsenu paslehpt grosinâ starp daschadeem papireem. Pehdigi isdewees neleetigo wiltneeku iswadat pa logu if mahjas ar saulsarga palihdsibu. No kureenes schis „mahzitais krauklis" atlaidees, tas palizis neissinats.

— Sihkkredita eestahdem, kâ „Risch. Mist." sino zaur zirkularu no pasta un telegrafa galwenâs pahrwaldes dota teesiba, ar pasta eezirkna preekschneeka atlauju isdarit pastmarku pahrdoschanu, kâ ari peenemt un nosuhtit weenkahrschas rakstitas korespondenzes. Pee tam tâm jausnemas atbildiba par winâm eepreeksch ustizetu marku krahjumu, kâ ari jausnemas west saraksstu par korespondenzi.

— Par kahdu koleras gadijumu uf plosteem Polozkâ bij ofizieli sinojis uf Rigu ostas un gubernas waldem un zitâm eestahdem Drifas aprinka isprawnieks. Schis sinojums israhdijees par nepareisu. Bakteriologiskâ ismekleschana pee plostneeka naw konstatejusi koleru un sinojums darits nenogaidot ismekleschanas panahkumus. Ja pee plostneeka buhtu konstateta kolera, tad par to buhtu ari sinojis „Waldibas Wehstnesis".

— Aif sinkahribas Lewita makaronu fabrikâ, Katrindambja eelâ Nr. 20, muhrneeks Konstantins Koslowskis eebahsis galwu nolaischamâ krehslâ, kur ta winam wisai wahrigi saspeesta. Besatmanas stahwokli tas aiswests uf slimnizu. Wina dsihwiba atrodas breesmâs. „Pr. Kr."

— Noschahwuschos atrada wakar kahdu Buke pilsehtas I. polizijas rajonâ.

— Nekreetniba. Maschinu eelâ Nr. 1 muhrneeki peedsirdija gadus 9 wezo puisenu Franzi Neikowsku tâ, ka tas saudeja samanu un bija jawed pee ahrsta atschirdsinaschanai.

Majoros 15. junijâ pee gaisa kugotaja Utotschkina kases issagts Dawidam Gugisam no kabatas maks ar 13 rbl. naudas un daschadeem dokumenteem.

Uf Widsemes gubernas beedribu leetu eestahdes nolehmumu no 18. maija 1911. g. eerakstitas beedribu un saweenibu saraksstâ: 1) Prowodnika sabeedribas kalpotaju krahschanas un sawstarpejas palihdsibas kase Rigâ. 2) Palihdsibas beedriba „Seeweeschu darbs". 3) Edinburgas sawwaligo ugunsdsehseju beedriba. 4) Rigas isglihtibas un palihdsibas beedriba „Laboremus". 5) Futbol-klubs „Britanija". 6) Agenskalna sawwaligo ugunsdsehseju beedribas palihdsibas un behru kase Rigâ. „R. P. P. Aw."

Telefons uf laukeem. Patlaban eerihkots telefons Bolderajas, Mangalu, Dreilinu un Katlakalna pagasta namos, kas tad ari teeschi saweenots ar Rigu.

No Doles. Kapsehtas apgahnitaji. Pagahjuschâ nedelâ nesinami kaundari nosaguschi Doles kapsehtâ no lapeem leelaku wairumu skaistako puku un stahdu, bet masak eewehrojamos stahdinus un pukites aplausijuschi un saminuschi kahjam. Deemschehl, lihds schim wehl naw isdewees nahkt scheem tumsoneem uf pehdam. (L.)

No Katlakalna. Ar bakam saslimuschi Tihturgas-Stendseneeku mahjâs 4 zilweki. Sperti soli pret sehrgas isplatischanos.

No Allascheem. Ar nepasihstamu sehrgu saisrguschi Plahnupes muischinâ sirgi. Eeradâs aprinka lopu ahrsts ispehtit sehrgu.

No Limbascheem. Limbaschu Lauksaimneezibas Beedriba sarihko Limbaschos no 19.—26. junijam sch. g. V. lauksaimneezibas isstahdi ar semkopibas galwenâs pahrwaldes un tirdsneezibas un ruhpneezibas ministrijas atlautâm mahj- un leelruhpneezibas, amatneezibas, technikas, jaunu isgudrojumu un atradumu nodalam. Swehtdeen, 19. junijâ plkst. 1 deenâ tiks atklahtas ruhpneezibas un zitu nedsihwo eksponatu nodalas. Isstahdei peeteikto mahjkustonu nodalas atklahschana uf 24. junija pulkst. 11 preeksch pusdeenas. Eksponati peeteikti ari no daudsâm Kreewijas pilsehtam un ahrsemem.

No Ehrgemes. Pehrkons eespehra 14. junijâ weetejâ apteekâ, kura nodega lihds pamatam. Tik bahrgs laiks sche reti kad redsets.

No Walmeeras. Scheeenes skolotaju seminara pilnu kursu wehl schogad beidsa Wilis Josts no Westeenas un Alberts Gulbis no Renges.

No Walkas. Pehrkons. 14. junijâ mehs schogad pirmo reisi dabujam dsirdet pehrkonu Kaut gan tas nebij stipris un ilgs tomehr prasija zilweka upuri. Tâ pee „Brihwmescha" nosperts kahds kurpneels B., kursch uf lauka strahdajis.

No Terbatas. Reformazijas peeminai 19. oktobrî 1817. gadâ, kâ „R. W." sino, galma padomneeks O. W. fon Sternhjelms nowehlejis Terbatas pilsehtai 250 rbl., lai scho naudu noleek uf prozentu prozenteem, lihds ta peeaug uf 28,800 rbl., un tad isleeto kahdai labdaribas eestahdei. Tagad tas notizis un Terbatas pilsehtas walde nolehmusi ar to dibinat darba namu Terbatas tuwumâ.

Kurseme.

No Leepajas. No saules duhreena pag. pirmdeen nomiris uf eelas kahds weetejs kaprazis.

— Nelaimes gadijums uf mola. Neskatotees uf aisleegumu, ka naw brihw kahpalat pa uf mola sagahsteem akmeneem, zeturtdeenas wakaru diwi jaunekli tomehr to darija; nejauschi weenam no wincem slihdeja kahja un tas eekrita akmenu starpâ eeksch uhdena. Beedris, kursch pats nespehja palihdset, sahka saukt palihgâ kahdu swejlaiwu. Peesteiguschees sweji ar wirwes palihdsibu nelaimigo iswilka, pee kam israhdijâs, ka tas uf akmeneem bija wahrigi sadausijees.

— Leeli Lihgo swehtki. Zeturtdeen, 23. junijâ Jahnu preekschwakarâ teek sarihkoti familijas dahrsâ „Lihgo swehtki" ar koru dseesmam un dsihwâm bildem. Pee swehtkeem peedalas diwi orkestri, jaukts koris un mandolinistu orkestri, pehdejee dirigenta Wasmana wadibâ. (L. At.)

No Wentspils. Pilsehtas domneeku wehleschanas noliktas uf schi gada oktobri.

— Sihkkredita eestahschu inspektors Kobailo pahrzelts uf Kaunu. Minetais amats Wentspilî teek atzelts un weetejais rajons pahrgahjas Leepajas sihkkredita eestahschu inspektora pahrsinaschanâ.

— Melnâs bakas, kâ „W. Apsk." sino, pehdejâ laikâ stipri isplatotees. Peemehram Stahmeru eelâ kahdâ namâ esot 10 slimneeku.

Saldus pagasta Stajanu mahjâs ar peelaikotas atslehgas palihdsibu atslehgta klehts un issagti daschadi apgehrbi 178 rbl. wehrtibâ.

Lestenes muischâ naktî uf 18. junija issagti daschadi apgehrba gabali.

Kandawa. Pehz karstâ laika un tweizes, kuri te pastahweja wairak deenas, otrdeenas rihtâ usnahza leels pehrkona negaiss, kahds ilgi sche nebij redsets. Sibenis saplosijis wairak weetâs kokus un weetejâ Puhres muischâ, eeskreedams zaur pils skursteni un saplosidams krahsni, nospehris muischas pahrwalditaju, kursch paschlaik atradees sawâ istabâ krahsns tuwumâ. Nesen atpakal minetâ muischâ pehrkons eespehra labibas schkuhni, kursch nodega ar wisâm maschinam. Domajams, ka zehlonis tik beescheem pehrkona nelaimes atgadijumeem sche ir wezais sibena nowaditajs, kursch wairs kahrtigi nenowada sibena straumi, bet peewelk to tik sawâ tuwumâ. „Ds. W."

No Wez-Auzes. 2. junijâ Minchenê, Wahzijâ, miruschâ Wez-Auzes muischu ihpaschneeka, bijuschâ ilggadejâ aprinka muischneeku marschala grafa Fridricha Medema apbedischana notika 10. junijâ ar leelâm swinibam un apkahrtnes eedsihwotajeem peedalotees. Uf behrem bija atbraukuschi ari Kursemes gubernators un wize-gubernators un ziti waldibas preekschstahwji. Pehz deewkalposchanas basnizâ wahzu un latweeschu walodâs un pee kapa wahzu walodâ, pahr melni-puleereto zinka sahrku pazehlâs jauna kapu kopina, uf kuru nolika kronus, starp ziteem, ari Wez-Auzes Ugunsdsehseju un Sadraudsigâs beedribas, kurâs aisgahjejs bija goda-beedris, Wez-Auzes pagasta saimneeki un Wez-Auzes kreditsabeedriba. Pawadischanas deewkalposchanu puschkoja ar dseesmam weetejais jaukts koris un Wez-Auzes diakonatâ sastahdits koris. To augsto nosihmi, ko nelaikis baudija Wez-Auzes apgabalâ, pee iswadischanas mahzitajs Beldaua skgs sihmeja apmehram schahdi: „. . manim pascham, kâ weetejam mahzitajam, scheitan nodsihwotos peezos gados daudz reises nahzees dsirdet, ka laudis, atrasdamees reisem gruhtos apstahkkos, teikuschi: „ja nu nekahdas isejas naw, eeschu pee Wez-Auzes grafa, winsch gan daris . . .!" Un pateesi, winsch ari darija, palihdsigu roku sneegdams ne weenam ween, neisslehdsot ari nesen pagahjuschos 1905. gada notikumus . . . Jo rakstits stahw: . . . un winu darbi tos pawada! Un teescham Wez-Auzes draudse nebija taupijusi puhku, godu parahdit pee aisgahjeja pawadischanas, zik ween tas bija eespehjams. Pat schihdu eedsihwotaji saweem sehru goda wahrteem likuschi sihmigu wirsrakstu: „Labee darbi eet pa preekschu". Ari weetejam pagastam aisgahjejs bija labs un satizigs preekschstahwis, labu daridams saimneekeem. No Wez-Auzes skolam Putnu skolu nelaikis gandrihs weens pats pilnigi ustureja, dodams ari I. skolotajam algu un deputatu. Un ta tatschu skaitas pagasta skola. Saldu dusu un weeglas smiltis winam! „T."

No Meschotnes. Slepkawiba. 10. junijâ Schk. mahju ihpaschneeks K. sakildojees ar sawu puisi, pehz tam aisgahjis uf lauku art. Te no nejauschi mahjeneeki sahkuschi eewehrot, ka saimneeka sirgs jau ilgaku laiku stahw bes araja. Gahjuschi raudsit, un atraduschi, ka saimneeks guk gar semi ar sadausitu galwu un bes kahdâm dsihwibas sihmem. Tad ari tanî paschâ deenâ apzeetinaja un aisweda uf Bausku zeetumâ mineto puisi, uf kura tura aisdomas, ka winsch sawu saimneeku nositis. Puisis bijis ari isleelijees ziteem, ka nebuhschot saimneeku dsihwu atstaht.

No Taurkalnes. Eerehdna paschnahwiba. 15. jun. sche beidsa zaur paschslepkawibu sawu dsihwibu Taurkalna (Jaun-Jelgawas aprinkî) meschkunga palihgs Grigorjews, eeschaudams sewim lodi peerê. Grigorjews islaida garu uf weetas. Wina paschnahwibas eemesli naw sinami. „R. A."

No Jelgawas.

Kursemes gubernas waldes pilsehtu leetu nodalas pastahwigais lozeklis Ismailows eezelts par Tschitas wize-gubernatoru.

Isbraukums sakumos. Jelgawas Palihdsibas Beedriba, kâ jau reisi schajâ weetâ aisrahdits, Jahna deenâ, 24. junijâ isbrauz sakumos uf Kalnzeema „Kalninu mahjam", tur sarihkojot Jahnu swehtkus ar musiku (spehlês brihwprahtigo ugunsdz. puhteju kapele), dseedaschanu (jaukts koris, Leepkalna kga wadibâ), rotalam un dejam. — Krehslai metotees lihgo-dseesmu dseedaschana un Jahnu lampu dedsinaschana. — Isbrauks no Jelgawas ar puschkoteem twaikoneem; ar twaikoni „Keckau" plkst. 11 pr. p. un 7 w.; ar twaikoni „Wilma" p. 2 p. p. Tuwakas sinas sludinajumos.

Uf elektro-teatra „Rekord" (Jelg. Latw. Beedribas namâ) jauno, interesanto programu sche gribetum it sewischki aisrahdit, jo silti eeteikdami, israhdes apmeklet. Kâ eewehrojamakâs un interesantakâs ainas jaunajâ programâ bes schaubam ir Anglijas kehnina Georga V. kroneschana Londonâ, kura nesen atpakal kâ notikusi un kuru wisas awises wairak waj masak plaschi aprakstijuschas. Bet kas tad burts waj raksts ir pret azim redsamu dsihwi tehlotu ainu! Schis kroneschanas ainas redset, gan neweens nenoschehlos, bet katrs preezasees, ka tâs redsejis. — Tik pat skaista aina zitâ sinâ ir „Nemirstigâ Neapole" (pehz dabas), schi Italijas waj pat wisas pasaules — pehz dabas weetas — wisdaikakâ, krahschnakâ pilsehta. — Tahdas ainas redset, kur prahts teek wisadi pazildinots un pa starpam tihkami pajautrinats, kur azis un sirds teek meeloti daikeem, zehleem skateem, gan pateesi wehrts tâs neleelâs eeejas maksas (no 10—35 kap.)! Tapehz gluschi neisprotami, ka simteem un tuhkstoscheem kauschu war waj stundam nosehdet peetwihkuschos un peesmokuschos kabakos, tehrejot sawus gruhti pelnitos graschus un bojajot sawu weselibu, sawu garu un dwehseli, — wisu to ne apdomadami, ne noschehlodami, kamehr dascham labam ir schehl isdot tâs nedaudsâs kapeikas (10—35), lai waretu jauki un tihkami pawadit kahdu stundu glihtâs, skaistâs un ehrtâs telpâs un ko teescham jauku un pazilosch preeksch prahta un sirds sewî usnemt. — Lauzineekeem it sewischki buhtu eeteizams, peegreest leelaku wehribu schim elektro-teatra „Rekord" israhdem.

Jauns nodoklis pilsehtam par labu. Saimneezibas leetas wirswalde isstrahdajusi jaunus noteikumus, pehz kureem pilsehtas warês nemt lahdina nodokli par tâm prezem, ko isweds un eewed pa dselszeleem. Nodoklis nemams no eewedameem un iswedameem lahdineem pee pretschu nodoschanas waj isnemschanas stazijâ. Lai pilsehtas waldem buhtu droschas un skaidras sinas par winâm nemamo nodokli, tad tâm dota teesiba dselszelu stazijâs rewidet rehkinus par lahdinu nodokli, kas eenemts pilsehtai par labu.

Senata paskaidrojums pilsehtu leetâs. Senata pirmâ wispahrejâ sapulze isskaidrojusi, ka tahdi grahwji waj kanali, kahdus nama ihpaschneeki eetaisijuschi pret noteikumeem, kuri schai sinâ isdoti no pilsehtas waldibas, war no pilsehtas waldes tikt isnihzinati, ja wina tos atrod par nederigeem. Atteezigais nama ihpaschneeks par to war suhdset pee pilsehtas domes. Tee, kas taisni greesuschees schahdâ leetâ pee gubernatora un no pehdejâ tikuschi atraidîti, newar par to suhdset pee senata, bet wineem jaeet kahrtigais zelsch, t. i. pa preekschu jasuhdz pee pilsehtas domes un tâ tahlak.

Apgabalteesas sehde 15. junijâ. 1) Tukuma pilsonis — wisas teesibas un preekschrozibas saudejuschais 29 g. wezais Ernsts Witischnikows apsuhdsets par to, ka mehginajis no Adolfa Weissa gakas schahwetawas issagt zuhkas gaku. Teesa nosodija to uf 1 gadu arestantu laboschanas nodalâ, atskaitot ismekleschanas zeetumâ nosehdetos 3 mehneschus.

2) Ellejas pagasta 20 g. wezâ Alwine Melle par behrnina sihkischa slehpschanu nosodita uf 7 deenam aresta.

3) Naudites pagasta 26 g. wezais Schanis Auritis, Ellejas pagasta 25 g. wezais Rudolfs Reinis, Peterneeku pagasta 39 g. wezâ Lisete Erdman un Titelmindes pagasta 53 g. wezais Kristaps Rakins apwainoti pirmee trihs sahdsibâ un pehdejais sagtas mantas slehpschanâ. Teesa nosodija uf wisu teesibu un preekschrozibu saudejuscho Auriti uf 3 g. un 6 mehn. arestantu rotâ, wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudejuscho Reini uf 2 gadi un 6 mehn. arestantu rotâ; Erdmani ar wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudeschanu uf 2 g. 6 mehn. zeetumâ, atskaitot katram ismekleschanas zeetumâ nosehdetos 4 mehneschus. Rakinu attaisnoja.

4) Wadakses pagasta 51 gadu wezais Indrikis Reideman apsuhdsets par to, ka 1909. g. 4. junijâ slepkawibas noluhkâ schahwis uf mescha pahrluhku Augustu Osi, to weegli eewainodams. Teesa winu attaisnoja.

Utotschkins, kâ dsird, tomehr sarihkoschot sche Jelgawâ gaisa brauzeenus. Tas notikschot treschdeen. Schoreis par pazelschanâs weetu isredsets klajums aiz Esera wahrteem.

1000 rublu pateizibas. Mescha pahrwaldneeka Roberta Spiesa slepkawas usrahditajam apsolits zaur polizijas waldi 1000 rbl. pateizibas algas.

Leetus, silts un raschigs, pehdejâs deenâs Jelgawai un apkaimei naw truhzis, kas gan weenam un otram ussahkto seena wahkschanu buhs masleet trauzejis un kawejis, bet kursch zitadi wareni atweldsejis druwas un dahrsus uf koschu, raschigu augschanu. — Pehz Jahneem, kâ muhsu laika „paregi" sludina, buhschot sauss un padsestrs laiks.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ: Jahna Kristitaja deenâ, peektdeen, 24. junijâ, pulksten 10 no rihta mahz. Fr. Bernewitzs, deewgaldneeki netiks peenemti. Swehtdeen, 26. junijâ, pulksten 10 no rihta ar deewgaldneekeem, mahz. J. Rosentals un weetejais mahzitajs buhs Kalnazeema basnizâ. Ussaukti: Janis Julius Osols ar Olgu Elisabeti Busch, Augusts Tomels ar Alwini Burgel. Miruschi: Lawise Sahger 48 g. w., Krischjans Bilderts 47 g., Janis Anschewitz 67 g., Gederts Aisters 70 g., Dahrte Berkert 100 g., Peters Lasdinsch 61 g., Andrejs Swehrinsch 84 g. w.

Dahwanu eenahzis: swehtdeen, 19. junijâ, Palihdsibas lahdei 5 rbl. 2 kap.

Deewkalposchanas Jelgawas pilsehtas draudses Nikolaja basnizâ: deewkalposchana Jahnu deenâ, 24. junijâ, pulkst. 10 no rihta. Swehtdeen, 26. junijâ, ar deewgaldneekeem pulksten 1/210 preeksch pusdeenas mahz. Reinhards. Ussaukti: Eduards Gustaws Schwartz ar Annu Ehrgle, Paul Feldmann ar Katti

Paulini Jehkabson. Miruschi: Ernst Saulit 2 g. w., Alekfander Kristap Tikum 19 g., Emilie Swirbul 10 g., Janis Rose 50 g., Fritz Dombrowsky 68 g., Lihse Dawid 41 g., Lawihse Sager 47 g., Fritz Lagsdin 60 g., Greeta Grinus 93 g., Janis Krastin 24 g., Alwine Kalnin 3½ g., Lotte Tenne dsim. Reishof 73 g., Karoline Subrehn 50 g. w.

Wisjaunakàs sinas.

Peterburgâ, 17. junijâ. Ministru padome, atsihdama par wajadsigu semstes un pilsehtu pahrwaldibas pilnigi atswabinat no obligatoriskas kareiwju gimenu ustureschanas un nemdama wehrâ walsts labwehligo finansielo stahwokli, nolehma nemt us krona rehkina no paschwaldibas eestahdem ar krona aisdewumeem taisitos isdewumus rezerwistu gimenu apgahdibas sinâ — 46,529,357 rbl. un asignet kà ahrkahrteju kreditu 1,629,164 rbl., lai atlihdsinatu aisnehmumus, kuri isdariti preeksch kreewu-japanu karâ eesaukto rezerwes apakschkareiwju gimenu apgahdaschanas.

— Ministru padomei eesneegtas statistiskas sinas par Kreewijas finansielo un ekonomisko stahwokli us 1911. gada 15. juniju, pee kam atsihmeti wisai labwehligi skaitli par walsts eenahkumu wairoschanos un isredses laboschanos us raschu.

— 18. junijâ. Kara walde nolehmusi gaisa kugu sastahwu pawairot wehl ar 20 aparateem.

— Wakarnaktî 3 banditi noslepkawoja kahdu mahjas puisi ahrpilsehtas prospektâ № 22, kur tas kaundarus bij peekehris kahdâ scha nama dsihwoklî. Pehz slepkawibas tehwini aisbehga.

Pernawâ, 18. junijâ. Igaunu dseesmu swehtki, kuri ilgs trihs deenas, atklahti. Peedalas 120 kori ar 1800 dseedatajeem. Reisê noteek semkopibas un atturibas beedribu kongresi.

Tislisâ, 17. junijâ. Schularewas aprinkî sadursmê noschauti pasihstamais laupitajs Mustafa Mutiogli; wina diwi beedri eewainoti un apzeetinati.

Pawlogradâ, 17. junijâ. 14. un 15. junijâ aprinkî pehrkons nospehris 43 zilwekus.

Jaun-Bucharâ, 17. junijâ. Kiwas kans dahwajis 100,000 rublu slimnizas dibinaschanai Kiwâ us Tronamantineeka Zesarewitscha wahrdu, nodroschinadams us wisu laiku 50 gultu ustureschanu.

Archangelskâ, 17. junijâ. Pulksten 9 no rihta bija sajuhtami diwi ne wisai stipri apakschsemes gruhdeeni. Semes trihze wilkàs ap trihsdesmit sekundem.

Blagoweschtschenskâ, 17. junijâ. 16. junijâ, pusdeenas laikâ, us Wostrefenskas-Taldanas peewedzeka artelschtschikam Michailowam usbruka laupitaji un nolaupija naudu. Ir krituschi un eewainoti.

Schalonâ pee Marnas, 30. (17.) junijâ. Leitenants Troschons nokrita pee pirmàs gaisâ pazelschanàs un drihs nomira.

Londonâ, 30. (17.) jun. Streikotaji ostas strahdneeki kawê Liwerpulê atsuhtito usturas lihdsekku islahdeschanu, kuri sakrahjàs ostâ leelâ daudsumâ.

— „Reitera" agenturai sino no Hodeidas, no 13. junija, ka turku saudejumi kaujâ ar dumpigeem arabeem sneedsàs lihds 2000 wihru.

Belgradê, 30. (17.) junijâ. Sche atbrauza pirmâ kadetu korpusa ekskursija. Ostâ winus sagaidija kara skolas audseknî ar preekschneeku generali Schiwkowitschu un daudseem ofizeereem preekschgalâ. Kreewu weesi eegahja serbu teritorijâ sem kreewu himnas skanam, urrâ un schiwio sauzeeneem. Kara walde nolehmusi ekskursanteem, kà brahligas armijas preekschstahwjeem, israhdit plaschu weesmihlibu.

Poltawâ, 18. jun. Karlowas muischâ sibenis nospehra 3 strahdneekus un eewainoja 10.

Lisabonâ, 1. jul. (18. jun.). Aiss ustrauzoschâm sinam is Oportas, waldiba eesaukusi deenestâ 3000 rezerwistus.

Wehstules un atbildes.

A. U. — J.-R. Tà ka pirmâ wehstule aiss nepareisas adreses naw nahkusi Juhsu rokàs, tad patlaban nosuhtam otru.

W. M. — Jelg. Luhdsam peenahkt redakzijâ.

Isdewejs: Latweeschu Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Aiszeloju
uf 2 mehnescheem
Dr. med. H. Hildebrand.
Güntheramuischas eestahdes pee Jelgawas direktors.

Dr. Levitas.
Eekschkigàm, seeweeschu un behrnu slimibam.
Jelgawâ, Pasta eelâ № 6.

Dr. med. T. Rolssen,
Rigâ, Leelâ Smilschu eelâ Nr. 29. Telefons 3173.
Homeopatisks ahrsts, seeweeschu ahrsts, chirurgs.
Pa wasaras laiku runas stundas darba deenàs no 10—12.

Peenem sobu slimneekus
un pagatawo mahkfligus sobus, ar un bes platem. Selta kronus, porzelana un selta plombas.
J. Aron,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 1.
Runas stundas no 9—1, un no 3—6.

Peenemu sobu slimneekus ik deenas no plkst. 9½—1 un 4—6. Spezialitate: eeleek mahkfligus sobus, porzelana plombas un iswelk sobus glusni bes sahpèm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.
Jelg. Leelajâ eelâ № 6.
Gutman-Rathaus.

Sobu slimneekus
peenemam katru deenu no pulksten 9 lihds 6. Sobus iswelk bes sahpem. Mahkfligi sobi ar waj bes platem. Wisadas plombas. Spez. selta sobu kroneem, porzelana un selta plombam. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.
S. Braude u. P. Braude,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 17.

Peenem
sobu slimneekus
ikdeenas no 10 lihds 1 un no 3—6. Spezialists, selta sobu kroneem (Goldkronen) un ar stifti eeleekameem (Stiftszähne) bes platem.
Dentists **M. Kaplans,**
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 31.

A. Beloborodows,
diplomets medizinas feldschers un masseeris,
Jelgawâ, Palejas eelâ № 40, pretim „Imperial" weesnizai.

Mag.
J. Hertela
apteeku preeschu pahrdotawâ
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.
Peedahwà
wisadas us scho arodu atteezoschas
prezes.

M. Brauer's,
Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim „Jahna dasnizai".
Kapu peeminekli
kà: krusti, obelisli, grahmatas, rulli u. t. t. teek is wislabakà materiala pagatawoti.
Bai monumenti isnahktu glihti, kà ari isturigi pret gaisa eespaideem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.
Seltitus, kà ari nesellitus „tschuguna krustus" peedahwaju par peenehmigàm zenam.
Zeen. publikas apskatejumi teek ruhpigi un apsnigi isdariti. — Labakàs atsauksmes.
Sudraba „medals un goda diploms" Rigas „Jubileias isstahdê".

Peepraseet
„Orangenfeuer",
isgatawotu no swaigas apfelsinu sulas (pasterisets, kadehl nekaitnebojajas). Scholaiku pilnigako atspirdsinaschanàs un galda dsehreenu peedahwà
Wisur dabujams.
E. Arnala dehli.

Austrijas un Steiermarkas
iskaptis
wisados garumos, leelumos un platumos.
Westfales garàs
labibas iskaptis
no leeta tehrauda.
Stipras un ihsas
kruhmu iskaptis
plawu un aploku nolihdsinaschanai.
Iskapschu strihki un iskapschu galodas,
amerikanu
maurupiahwejus
6 daschados leelumos peedahwà
anglu magasina
J. Redlichs
Rigâ.

Kroitscha alus daritawa
Jelgawâ, Esera eelâ № 25, telefons 217,
peedahwà labi nogulejuschu alu: Pilsenes, Märzena, Münchenes un Baireescha,
kà ari besalkohola dsehreenus: angku limonadi, angku uhdeni, angku brauses, seltera un soda uhdenus
wesellàs un puspudelès.
Ledu daschadâ daudsumâ.
Wisus apstellejumus peesuhta klaht.

Jaunisgudrots, nesalihdsinama labuma kosmetisks lihdseklis:
Dr. Hartmana seepes un puders
„Flora"

ir weenigee ihstee lihdsekli gihmja un roku kopschanai. Izpilda pilnigi wisu kèmu, schkidrumu un zitu lihdschim leetotu lihdseklu weetu, kuri ahdai ir kaitigi. No daudseem Wihnes profesoreem un ahrsteem us filtako eteikti; pehz winu spreedumeem, labakus higienisskus kosmetikas lihdseklus newar isgudrot.
Saules plankumini (raibumi), isitumi, ehdes unziti ahdas netihrumi nosuhd pehz neilgas Hartmana „Floras seepju" leetoschanas.
Weens weenigs ismehginajums katru pamudinàs pastahwigi leetot schos teizamos lihdsekkus.
Ihsti tikai ar isgudrotaja paraksta: Dr. Hartmann, Wien 3/1 un blakus stahwoschu sihmejumu us katra gabala.
Dabujami wisàs drogu- un parfimeriju pahrdotawàs.

Jelgawas Palihdsibas Beedriba
isbrauks
Jahnu deenâ, 24. junijâ sch. g.
salumos
us Kalnzeema „Kalninu mahjam",
tur sarihkodama
Jahnu swehtkus
ar musiku, dseedaschanu, rotalam un deju.
Dseesmu programu ispildis jaukts koris, Leepkalna kga wadibâ.
Musika: Jelg. brihwpr. ugunsdsehsseju puhteju kapele.
Krehslai metotees Lihgodseesmu dseedaschana un Jahnulampu dedsinaschana.
Bufete des alkoholiskeem dsehreeneem.
Seedalischanàs: sakumu weetâ 35 kap., lihdsbrauzejeem no Jelgawas 25 kap. no personas.
Nosihmes pilnigi redsami peesprauschamas un teek luhgts padotees kahrtibneeku rihkojumeem.
Isbrauks no Jelgawas ar puschkotcem twaikoneem: ar twaikoni „Rekau" pulkst. 11 pr. p. un pulkst. 7 wakarâ no stwju tirgus stekeem; ar twaikoni „Wilma" pulkst. 2 p. p. no Jelgawas pils stekeem. Bes tam ari satiksme ar twaikoneem starp Sloku resp. Kalnzeemu un sakumu weetu. Atpakal braukschana us Jelgawu pulkst. 7 un 10 wakarâ un pulksten 1 nakti.
Brauzamâ maksa ar twaikoneem turp un atpakal parastà
Us peedalischanos eeluhds Beedribas preekschneeziba.

A. N.
Bogdanowa
tabakas fabrik. noliktawa
Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wislabakàs papirosu tschaulites (hülses) is paschu auto-mech. fabrikas
„Sankt Gotthard",
starp tàm: koka kastitès par 250 gab., kà ari Berlines 100 gab. ar labu mundstiki katrà kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.
Smarschiga tabaka: Halis ¼ № 46 kap., ½ № 23 kap. Maikapara spezialtabaka: Swesda № 40, № 30 un № 10 nepahrspehjama labuma. Papirosi: wisas wairak peeprastas sortes par lehtàm zenàm.
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakà eepirkschanas weeta.
Tabaka III. sorte jau no 72 kap. mahzina un zigarus no 7 l. 90 l. no 1000 gabali.

Dimanta stikla greeschamos
par loti lehtàm zenam peedahwà J. G. Scheftela dimanta fabrika. Adrese: Я. Г. Шефтель, Варшава, Граничная 16, кв. 4.

Mahzeklis
war peeteiktees mechaniskâ atslehdsneeka darbnizâ pee atslehdsneeku meistera Chr. Biemana, Jelgawâ, Katoku eelâ № 21.

Elektro-teatris
„REKORD"
Jelgawas Latweeschu Beedribas namâ.
Programa
20., 21. un 22. junijâ 1911. g.
I.
Brabantes karogs. Drama.
II.
a) Georga V. swiniga kroneschana.
b) Dsihws krehsls. Humoristisks.
III
Nakts tumsibâ. Drama.
IV.
a) Nemirstigâ Neapole. Pehz dabas.
b) Teddija trihs diwkaujas. Humoristisks.
Israhdes buhs no pulksten 6—11 wakarâ.
Eeejas maksa: I. weetâ 35 kap. II. weetâ 25 kap., III. weetâ 15 k. skolneekeem un behrneem 25, 15 un 10 kap.

Atstahts lakats
13. junijâ, Jelgawâ, us tirgus kurwi. Sanemams pret atlihdsibu Osolneeku Zenas Meschneeku mahjàs pee Preedes.

Dreijataji
wajadsigi galdneeku un dreimann darbnizâ pee motora spehka. Рига, Линдеру, Дамская ул. № 17, Аболинъ.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 1 peelikums.